103. številka. V Ljubljani, v soboto 6. maja 1922. Leto IV.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrst á 1 D, od 10—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličnо. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1·25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120·—	celoletno	D 216·—
polletno	60·—	polletno	108·—
3 mesečno	30·—	3 mesečno	54·—
1	10·—	1	18·—

Pri morebitnem povišanju se ima dalja naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. Janko Hacin:

Pismo iz Genove.

V Genovi, 1. maja 1922.

V svojem prvem pismu smo si skušali predočiti položaj in razpoloženje v onih dveh zavezniških državah, kojih interesi in nazori so vsaj navidez najmanj v harmoniji. Danes si poglejmo položaj tretje zaveznice, ki je za nas iz posamnih razlogov najinteresantnejši. Priznajmo si, da za nas ni lahko biti objektiven presojevalec Italije; preveč nam je delala neprilik ob vsakem našem koraku, ki smo ga storili od svojega osvobojenja in ujedinjenja pa vse do danes in preveč globoko v srce se nam je vkoreninila nezaupljivost proti lepim besedam njenih državnikov. Ali včasih je le treba premagati srce in vsaj poskusiti dvigniti se na višino hladnega, objektivnega presojevalca. To sicer ni tako prijetno in mamljivo kakor enostavno zabavljanje, ali gotovo vsaj toliko koristno. To nam bo morda nekoliko lakše, ker živimo sredi zdravja in življenja prekipevajočega, izredno nadarjenega in pridnega italijanskega naroda in ker imamo vsak dan priliko opazovati rezultat njegovega dvetisočletnega dela in njegove dvetisočletne štednje Tu v Liguriji bog ni dal Italiji ničesar kakor solnce in golo skalo. Ali je italijanska marljivost in vztrajnost pričarala iz tal prekrasne oljkove gaje, ki zelenijo vse griče in hribe in med nje postavila cel niz ličnih trgov in mest, katerih lepoti se ne moremo nadiviti.

Vojna je tudi Italijo stala silnih žrtev. Te sicer niti relativno niti absolutno ne dosezajo žrtev nekaterih drugih narodov, ali jih vendar ne moremo in ne smemo podcenjevati: 560.000 padlih, ne dosti manj invalidov, del Benečije hudo poškodovan od sovražne okupacije in vojne sile, 110 milijard lir državnega dolga (od tega 21 milijard zlatih lir, to je 75 milijard sedanjih papirnih lir v inostranstvu), državni proračun z ogromnim deficitom, ki je lani znašal 10. letos 5 milijard, silni pasivum v mednarodni plačilni bilanci, ki se ceni za prošlo leto na 3 do 8 milijard in krona vsemu: zrevolucionirano prebivalstvo, ki je za čas pozabilo na najprimitivnejše predpise socijalnega in pravnega reda, in ki že nad leto dni vodi pravo državljansko vojno v malem. Ni dneva, da ne bi čitali o ubitih fašistih ali komunistih, zažganih delavskih in drugih domih, in oproščenih direktnih povzročiteljih teh žalostnih pojavov.

Dobiček, ki ga je imela Italija od vojne, je navidez jako majhen. Pri razdelitvi nem. kolonij ji drugi zavezniki niso pustili niti kosti. Pri razdelitvi turškega carstva so jo odpravili z interesno cono v Mali Aziji, ki jo je stala veliko denarja in tudi človeških žrtev in ki ji neče dati nikdar pričakovanih sadov: zdi se celo, da se ji bo morala že v najkrajšem času popolnoma odreči. V Albaniji je doživela popolen neuspeh, tako da so ji ostale samo pridobitve v južni Tirolski v Primorju in — Zader, ki ji je ostal kot edini mikroskopični spomin na Dalmacijo, ki ji je bila obljubljena v Londonskem paktu Pa tudi te pridobitve so ji prinesle več razočaranja nego zadovoljstva: od vojne razdejane in izsesane pokrajine kriče po podporah in prebivalstvo, nezadovoljnemu zbog novih gospodarskih in starih narodnostnih razmer, podpor in državnih žrtev ni nikdar dovoli. Radi nerešenega vprašanja meja na istoku vojna okupacija žre silne denarje. Trst, Zader in Reka, katero Italijani še vedno smatrajo za svojo ponesrečeno hčerko, umirajo, ker jim je odrezana vez z zaledjem, iz katerega so ta mesta črpala svojega življenja silo.

Od reparacij Italija očividno ne pričakuje mnogo. Da Avstrija še dolgo ne bo mogla plačati ničesar, ji je jasno in zato je tudi mirno privolila dvajsetletni moratorij za avstrijske reparacije. Od reparacij drugih držav ima dobiti neprimerno manji odstotek nego druge zaveznice. Zdi se kakor da ji je zato prijateljstvo tudi Nemčije, Madžarske in Bolgarije — da ne govorimo o Avstriji — vredno več nego nepoznani iznos odškodnine, ki bi odpadla nanjo.

Zanimivo je, da se največja pridobitev, ki jo je odnesla Italija iz svetovne vojne, prav lahko pregleda in prav hitro pozabi. Italija je pridobila nove, naravno silno močne meje in razdrobila Avstro-Ogrsko monarhijo, ki ji je kakor mora sedela ob glavi vrhu Alp in pretila vsak dan, da se ji zvali v naročje sredi beneške in lombardske ravnine. Danes je Italija zavarovana od vseh strani od morja in silnih gorskih grebenov, za katerimi se vrstijo same male države, ki so ji tudi kot odkrite sovražnice mnogo manj nevarne nego je bila bivša zaveznica in nikdar preveč bojevita Italija se lahko mirno posveti svojim lepim umetnostim, ki so že od nekdaj v miru in baš v tej deželi najlepše cvetele. Le na zapadni meji stoji silna vojna moč, ki italijanskim državnikom ne da mirnega spanja. Moč na vzhodni meji je za Italijo po njenem umevanju mnogo preslaba, nego da bi se bilo vsled nje treba vznemirjati.

O neugodnem finančnem položaju, v katerega je vojna vrgla Italijo, smo govorili že gori. Priznati pa moramo, da Italija napenja vse svoje sile, da se izkoplje iz svojih sedanjih finančnih težav. Situacija je sicer še vedno težavna, ali ne obupna in mnogo bolja nego je bila lani ali v prejšnjih letih: kurs lire v odnošaju k zlatu je postal stabilen, bankovci se za državne potrebe ne tiskajo več, deficit v proračunu je od lani do letos zmanjšan za polovico in tudi deficit v mednarodni plačilni bilanci ni več tako ogromen kakor prejšnja leta.

RUDNIŠKA KATASTROFA V SRBIJI.

— **Zaječar**, 5. maja. (Izv.) Včeraj dopoldne je nastala v Bogovinskem premogokopu velika katastrofa. Rudarji so pri kopanju naenkrat dokopali do velikega vodnega bazena. Voda se je po rovu takoj razlila. Dva rudarja sta utonila. Ostali so si z velikimi težkočami rešili življenje.

Naš provincijalizem in železniško vprašanje.

Dr. Josip Smodlaka je priobčil v Pobedi zanimiv članek, ki ga podajamo v glavnih točkah:

Politično ujedinjenje nam ni moglo takoj prinesti onega popolnega edinstva, po katerem stremimo vsi, ki nam je ideal edinstvena nerazdeljiva Jugoslavija. Dalo nam je samo možnost, da to edinstvo izvedemo!

Z uničenjem Avstrije so izginile glavne zapreke naši unifikaciji, toda ostale so druge, ki niso male. Med temi je brezdvomno največja zapreka goratost naše države. To je največja zapreka našemu notranjemu prometu in medsebojnemu spoznavanju. Vir vseh naših separatizmov je baš v tem, da so naše pokrajine odprte različnim tujim vplivom, dočim so skoraj popolnoma ločene od pokrajin istega jezika. Tako živi na pr. Zagreb v tesnejši zvezi z Dunajem nego z Dalmacijo. Novosadčan je v Pešti kakor doma, dočim sta mu Bosna in Šumadija tako daleč. Bitolju je Solun v vsakem oziru bližji nego Beograd in Skoplje. Iz Splita je krajši pot v Rim nego v Beograd. Mlada jugoslovenska državna zajednica ni mogla zednačiti različnih mentalitet, ki so nastale v raznih pokrajinah pod nemškim, madžarskim, italijanskim in grškim uplivom. Medsebojni odnošaji se celo vedno bolj poostrujejo zato, ker so vsi ti ljudje, čeprav ene krvi toda različno vzgojeni, prisiljeni k skupnemu življenju pod eno streho.

Da se izvede edinstvo duhov in teženj vseh centrifugalnih elementov, je predvsem potrebno, da pridejo v bližji stik, da se jim omogočijo pogosti sestanki v svrho kresanja in izmenjave misli, dokler ne pride do neizogibnega spajanja, ki bo končalo delo ujedinjenja. Zato je treba predvsem medsebojno približati pokrajine, to se pravi, treba je odstraniti obstoječe zapreke medsebojnemu prometu. Te zapreke so gore, ki jih sicer ne moremo premakniti, toda železnica jih lahko obide in prevrta. Ako ne moremo zamenjati narave, jo moramo popraviti. To je pravzaprav najnujnejša naloga naše narodne države. Ako proučimo stvar s tega realnega stališča, je vprašanje jugoslovenske unifikacije problem pravilne železniške politike.

Naši narodni sovražniki so to želo dobro razumeli ter so nam pokazali pot, po katerem moramo hoditi, ako hočemo, da pridemo kar najhitreje do edinstva. Zadostuje, da delamo ravno nasprotno, kar so delali oni. Njihova politična zapuščina je dejstvo, da danes nima železniške zveze ne Dalmacija s Hrvatsko, ne Banat z Bačko, ne Kotor s Črnogoro, ne Štajerska s hrvatskim Zagorjem, ne podravski kraji s podonavskimi in niti ena naša pokrajina s Primorjem. Naša država mora kar najhitreje spojiti medsebojno te kraje. Do nedavno se je zdelo, da vladni krogi v Beogradu nimajo zato ne smisla in ne umevanja. Toda sedaj, ako nas ne varajo vsi znaki, so pripravljeni, da posvetijo temu vprašanju največjo pozornost, kar pozdravljamo z največjim zadovoljstvo in priznanjem. Zdi se, da se bo v najbližji bodočnosti pričel izvrševati velik nacijonalni železniški program. Kolikor preje se izvede ta program, tem preje se bodo uredile naše notranje razmere in se bo okrepilo narodno edinstvo. Železnica bo najlažje odstranila pokrajinske meje, mnogo preje in mnogo lažje nego politika. Da je to s političnimi sredstvi težko doseči, to smo videli najbolje pri razdelitvi države na oblasti, ko ni mogla vlada, čeprav razpolaga z vsemi sredstvi državne moči, niti za pedenj premakniti meje Hrvatske (razven Srema), Bosne, Slovenije in Črnegore. Ko bodo železnice vezale vse te kraje, bo konec tudi provincijalizma in separatizma.

ODHOD FINANČNEGA MINISTRA IZ GENOVE.

— **Genova**, 4. maja. (Izv.) Ker je finančna komisija končala svoje delo, odide jutri finančni minister dr. Kumanudi s svojimi strokovnjaki v Beograd. Na konferenci ostanejo še zunanji minister dr. Ninčić in strokovnjaki za gospodarsko komisijo z dr. Velizarjem Jankovićem na čelu.

FINANČNI ODBOR. — RAZPRAVA O PRORAČUNU.

— **Beograd**, 4. maja. (Izv.) Finančni odbor dovrši v najkrajšem času razpravo o proračunu za leto 1922. Izvršena je revizija že skoraj vseh proračunov posamnih ministrstev. Odbor ima razpravljati še samo o dveh ministrstvih. V parlamentarnih krogih pričakujejo, da prične narodna skupščina s **proračunsko debato v drugi polovici tega meseca.**

Louisa de la Ramée (Ouida):

Kneginja Vjera.

Roman.

Njegova obitelj je v dobi francoske grozovlade popolnoma ubožala. Tako je odložil že ded naslov markija. Tudi on, pevec, je imel torej vso pravico zvati se marki Corrèze. Toda čemu? Kar je umrlo, naj se ne izkopava več! Danes so že drugi časi. On je umetnik in umetnost je najčastnejši grb, a umetnik najvišji naslov! Kot deček je pasel koze. Njegov oče, ki se je bil oženil z lepo kmetico, je imel namreč majhno posestvo v gorah. Tja je zašel neki potnik in slišal dečka peti. Dejal mu je, da ima v grlu velik imetek! In prišli so še drugi potniki, ki so trdili isto ter so ga hoteli vzeti s seboj. Toda očeta in mater ni maral ostaviti. Šele petnajst let je bil star, ko mu je umrl tudi oče in je odšel za materjo ... Očetove poslednje besede, ki jih je govoril na tem svetu, so bile: »Ne pozabi nikdar, moj sin, da si zadnji marki Corrèze!«

»Tudi starec ni pozabil nikoli, da je plemič«, je pripovedoval Corrèze. »Živel je borno, skrbi in dela bogato življenje; toda vedel se je vedno kot plemič! Zato nisem vedel, mi li v grobu ne zameri ako bi dostavil k svojemu priimku še naslov markija. Tako sem ostal le pevec Corrèze. Zakaj nikdar nisem imel večje želje, nego postati pevec. Končno sem se odločil. Zakaj bi ne mogel biti, sem si dejal, pevec prav tak plemič, kakoršen je častnik? In šel sem z gore v dolino ter dospel v Pariz. Preskusili so moj glas, in ko sem dovršil študije, sem bil cel mož. Imel sem srečo in uspehe, kakor malokdo med nevci. Vendar ne vem.« je zaključil svojo povest. »ali ni bilo moje življenje najsrečnejše takrat, ko sem še pasel svoje ovce po naših gorah!«

Ko je prenehal pripovedovati, jo je prosil, da bi ji smel zapeti eno izmed svojih najboljših arij. Tam v Trouvillu so ga prosile najlepše dame najodličnejše družbe samo za en glas iz njegovega grla, tu je pel pred avditorijem zijalastih vaških otrok, ker je hotel potolažiti šestnajstletno dekle, ki je izgubilo svoje čevlje in nogavice.

Jokala je, ko je nehal peti.

»Ah!« se je smehljal Corrèze »to mi je najlepši poklon!«

Vstal je in utrgal na bližnjem grmu vrtnico.

»Vzemite tole vrtnico v spomin name!« Sklonil se je, privezal še nekaj sivk okoli rože in ji izročil šopek. »Tu prihaja deček ... ali si našel gospodično?«

S čepico v roki je stopil deček pred gospoda. Nikogar ni našel, toda ljudje so mu povedali, da so videli neko damo, ki je tekla nazaj v Trouville.

»Torej vas spremim sam domov«, je dejal Corrèze. »Ker pa v svojih čoklah ne morete peš, mi dovolite, da vas odpeljem s čolnom. Pojdiva! Še ni devet. Solnce še ni pregorko. Morje je mirno. V eni uri boste doma.«

Ker je bila ob tem času gospoda večinoma še v posteljah, je Corrèze upal, da se izkrcata neopažena. K nesreči pa je bil Trouville prav danes preje nego sicer pokonci. Dopoldne se je namreč vršila po morju velika zabavna vožnja, in prva oseba, ki jo je spoznal Corrèze, ko je krenil s čolnom k bregu, je bila lady Dolly.

Kar onemela je, ko je zagledala Vero v pevčevem čolnu.

»Vera!« je vzkliknila, ko se je uverila, da je oči ne motijo, »ti, ti?! In vi, gospod Corrèze?«

Kavaljersko je pristopil Corrèze in razložil položaj:

»Gospica je na obali izgubila svoje nogavice, čevlje in goder ... bočem reči guvernanto. Jaz pa sem bil slučajno tako srečen, da sem ji mogel izkazati malo uslugo.«

Nervozno se je zasmejala lady:

»Ah kako viteški! V resnici, viteški in plemenito. Ali, otrok, kako je bilo to mogoče? Če bi imela zdajle tukajle tvojo Schröderico . . .! Lord Jura«, se je okrenila k nekemu kavalirju v svojem spremstvu, »prosim vas: spremite Vero domov in poskrbite, da se mi z guvernanto vred ne gane več iz vile! Zaprite ju — kar obe! Oprostiti mi morate, gospod Corrèze, da jo zaupam drugemu gospodu. Lord Jura je v naši hiši že čisto domač ter je vsekakor sposobnejši za mentorja mlade dame nego vi.«

To je bila odklonitev! Čisto jasna. Corrèze se je torej umaknil. Nikoli ni bil prijatelj lady Dolly, v tem hipu pa jo je naravnost mrzil. Vendar ji svoje užaljenosti ni pokazal, nego se smeje odstranil.

Lady Dolly se je vkrcala na kneževsko jahto ter odplula v spremstvu svojih aristokratskih prijateljev na morje.

Vera pa je našla doma gospodično v smrtnih strahovih. Bridko ji je očitala, da ji je pripravila tako težko uro. Toda Vera je bila danes tako dobre volje, da je brez ugovora sprejemala vse. Poljubila je torej guvernanto, plesala okoli nje ter jo prosila, naj se nikar več ne jezi nanjo. In res se ji je posrečilo, da jo je potolažila in pomirila.

Ko pa je popoldne sedela na balkonu, se je hipoma zganila. Spodaj na cesti se je oglasil zopet glas, ki ji je že od jutra ves dan zvenel po ušesih. Ozrla se je od svojega veziva in zagledala Corrèza.

»Ker pribajam pravkar mimo, bi se rad poslovil tudi pri vas, gospica«, se je smehljal gori na balkon. »Nocoj namreč ostavim Trouville. Dolžnosti me kličejo zopet v svet . . .«

»Kako škoda!« je vzkliknila. »Bili ste tako prijazni . . .«

»Ah, kaj pa še! Kaj pa sem storil? Pogostil sem vas s čašo mleka in utrgal za vas rožo. Eno samo! Ampak jaz bi želel, da hodite vse življenje po samih rožah!«

Dvignil se je na prste ter ji ponudil šopek, ki ga je držal v roki. Potem je pozdravil in odšel po cesti dalje.

IV.

Proti večeru se je lady Dolly vrnila vsa razdražena. Nastalo je bilo brezveterje, in morje je postalo hipoma kakor olje. Prav kakor njim vkljub. Da si preganjajo dolgi čas, so začeli igrati s kartami. Helena Dolgoruka je obrala lady Dolly za večino njenega denarja, popušila ji je vse cigarete ter pustila, da je njen dragoceni etui zdrknil preko krova.

»Nikoli več ne pojdem s to Rusinjo, ki ima manire marketendarice in ima kremplje krupijéjove!« je govorila sama pri sebi. O dami, plemkinji, ki jo je zjutraj še oboževala, je govorila tako zvečer!

Da bi dala duška svoji togoti, je tekla takoj v Verino sobo.

»Da te le ni sram!« je dejala, ko je vstopila.

V zadregi se je dvignila Vera. Take govorice ni bila vajena. Oči so se ji porosile.

»Čemu naj bi se sramovala?« je vprašala preprosto.

»Čemu? čemu? In še vprašuješ? Danes zjutraj si se vendar strašno kompromitirala!«

»Kompromitirala?«

»Nikar ne ponavljaj mojih besed! Nezaslišano je! V istini — kompromettant! Strašno kompromettant! In celo s Corrèzom! Morala si biti obsedena!«

Vera je ogledovala šopek na mizi, in njeno mlado lice je postalo resno.

»Ne zavedam se nobene krivde,« je dejala. »Vse se je zgodilo slučajno, in nihče bi ne bil mogel biti uslužnejši, nego — on.«

»Svet ne verjame nobenih slučajev!« je jo zavrnila mati. »To si zapomni za bodočnost! Na vse zgodaj voziti se z moškim, kakršen je Corrèze: to mora ubiti ugled vsakemu dekletu!«

Vera je strmeč pogledala mater in molčala.

»Dà, dà,« je nadaljevala mati, »in s Corrèzom! S takim pevačem! S takimle komedijantom! S takimle po vsem svetu znanim don Juanom! Velike budalosti uganjaš Vera!«

Dekle je dvignilo glavo: »Prav nič te ne razumem, mama.«

»Nikar mi ne ugovarjaj!« se je razburjala lady dalje. »Povem ti: budalost je ogromna, in sam Bog ve, kako naj te operem. Ves svet pozna tvoj doživljaj; zato se ne bom prav nič začudila, če začno govoriti, da sta se že iz Havra vozila skupaj.«

Vera je molče gledala svoje cvetke. In zdaj jih je opazila tudi lady.

»Odkod ta šopek?« je vprašala nezaupno.

»On mi ga je prinesel,« je odgovorila Vera.

»On? Corrèze?! V hišo?!! V moji odsotnosti!!??«

»Dal mi ga je z ulice na balkon.«

»Oho! Pa so te izvrstno vzgajali v Bulmerju! Podjetnejša ni nobena Španka v operi! Zares: imeniten je rezultat vzgojnih metod tvoje babice ... Hajdi in spat! V spalnici mi ostaneš, dokler te ne pokličem! Šopek pa ostane tu. Cvetice v spalnici so opasne kakor Corrèzove galanterije.«

Vera je z žalostnim pogledom na svoj zaklad odšla v spalnico; a s seboj je vzela vendarle vsaj velo vrtnico in sivke, ki jih mati ni opazila ...

(Dalje prihodnjič)

Odgovor naše delegacije na Čičerinovo pismo o narodnih manjšinah.

— **St. Margherita, 4. maja.** (Izv.) Kakor smo že kratko javili, je naša delegacija smatrala za potrebno, da v daljšem pismu odgovori na Čičerinove insinuacije glede političnega zatiranja narodnih manjšin v raznih državah in posebno, da odločno zavrne neosnovane trditve o zatiranju Hrvatov, Macedoncev in Črnogorcev in glede Vrangla. V imenu naše delegacije je včeraj zvečer Čičerinu na njegovo pismo odgovoril minister dr. Kosta Kumanudi. Vsebina pisma je odločna in strogo stvarno zavrača Čičerinove očitke. Pismo glasi:

Gospod predsednik! V svojstvu kot namestnik predsednika delegacije kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na konferenci Genovi smatram za potrebno, da ovržem netočne trditve o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so vsebljene v Vašem pismu z dne 2. maja t. l., v pismu, poslanem italijanskemu zunanjemu ministru Schanzerju.

Radi Gruzije odgovarjajoč na nekatera dejstva ste v imenu svoje vlade nastopili s težkimi obtožbami proti režimu in notranji politiki večine držav, zastopanih na genovski konferenci, med drugim tudi zatrjujete, da se zatirajo narodne manjšine in teptajo njih politične pravice. V dokaz te svoje trditve navajate za primere Besarabijo, Tracijo, Indijo, Tunis in glede Jugoslavije omenjate položaj Črnogorcev, Hrvatov in Makedoncev.

Ne oziram se na napadalni in ofenzivni duh, ki preveva Vaše pismo in ki kaže tako malo konciljantnost in dobro voljo, ki bi morala biti temelj našemu delu v Genovi. Ne omenjam kanneške resolucije, ki zabranjuje vsaki na genovski konferenci zastopani državi razpravljanje o notranjem političnem režimu kake druge države, zastopane tudi na tej konferenci. Ta dva argumenta bi bila zelo slaba, če bi bile Vaše trditve točne.

Hočem pojasniti samo položaj naroda, ki biva v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. **Sklicujete se na princip nacionalizma in zagovarjate narodno manišino.** Bila bi kričeča krivica, če bi se skušalo na ta način braniti narod, ki je prelil toliko svoje krvi za uedinjenje. **Splošno manjka Vaši obtožbi vsaka podlaga.** Govorite v svojem pismu o nekakih narodnih manjšinah, o hrvatski, črnogorski in makedonski, češ, da tvorijo te manjšine posebne narodnosti. Nepobitno je znano dejstvo, da Črnogorci in Makedonci ne tvorijo posebnih narodnosti, da so Črnogorci, Srbi in Makedonci enaki Srbom in da se tudi Hrvati s stališča narodnosti ne razlikujejo od Srbov. Objektivno to niso narodne manjšine, ampak nedeljiv del vsega naroda kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Smatram za veliko napako, če govorite v danem slučaju o dveh ali več narodih, od katerih eni teptajo drugega. Nasprotno. Razni deli Jugoslavije so svečano manifestirali iskreno željo, da žive skupno v isti državi in pod istim političnim režimom. V kolikor zadeva Črnogorce spominjam jasno na sklep narodne skupščine v Podgorici, s katerim sklepom so avtoritativni zastopniki Črne gore proklamirali uedinjenje Črne gore s Srbijo in nje priklopitev k kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tudi Hrvatje so po osvobojenju s sklepom Narodnega Veča skupno s Slovenci proglasili naše uedinjenje.

Vsi ti državni akti so dobili končnoveljavno juridično ratifikacijo z glasovanjem velike večine naroda za ustavo z dne 28. junija 1921. S tem aktom so razni deli naroda postali na enak način nosilci enodušne in nedeljive narodne suverenosti.

Gospod predsednik! Vi dvigate dalje obtožbo proti vladi kraljevine SHS radi tega, da je sklenila skupno z Romunsko pakt z generalom Vranglom, ki naj napade ukrajinsko republiko in izzove na ta način krvavo pustolovščino. Kategorično zavračam to trditev.

Politična smernica, ki jo zasleduje kraljevina SHS v ruskem vprašanju je politika stroge nevtralnosti in jo ne bo nikdar opustila.

Jugoslovenski narod je sprejel ruske brate

V zadevi generala Vrangla in ostalih ruskih beguncev jugoslovenski narod ni bil nikdar za to, da bi jim odrekal gostoljubje, z enako ljubeznijo, ne oziraje se na njih politično mišljenje.

Gospod predsednik! Blagovolite sprejeti izraz mojega iskrenega spoštovanja.
Dr. Kosta Kumanudi.

Nadaljevanje razgovorov z Italijo.

— **Santa Margherita,** 4. maja. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčić je snoči prispel iz Beograda v Genovo. Tekom prihodnjih dni se zopet nadaljujejo poslednji razgovori z Italijo, ki naj bi dovedli do sporazuma glede izvršitve rapallske pogodbe.

— **Santa Margherita,** 4. maja. Italijanska pooblaščenca državni tajnik Contarini in Tosti sta se povrnila iz Rima v Genovo.

— **Santa Margherita,** 4. maja. (Izv.) Naš konzul v Zadru g. Markovič je pozvan od naše delegacije v Genovo. Prisostvoval bo razgovorom z Italijo glede rapallske pogodbe, da poda kot strokovnjak mnenje v zadrskem vprašanju.

— **Genova,** 4. maja. (Izv.) Naš poslanik Antonijević se je včeraj razgovarjal z državnim podtajnikom Tostijem di Valminuta ter mu privatno pojasnil stališče naše vlade glede izvršitve rapallske pogodbe.

— **Genova,** 4. maja. (Izvirno.) Zunanji minister dr. Ninčič je prispel iz Beograda. Razgovori z Italijo radi rapallske pogodbe se v kratkem nadaljujejo. Dr. Ninčič in Schanzer bodeta skupno s strokovnjaki začela definitivno razpravljati o jadranskem problemu. Minister dr. Ninčič predloži italijanski vladi obširno spomenico.

— **Genova,** 4. maja. (Izvirno.) Jugoslovensko-italijanski razgovori radi izvršitve rapallske pogodbe se bodo — kakor je pričakovati — vodili v prijateljskem in spravljivem duhu. Minister dr. Ninčič — kakor javlja Češkoslovaški tiskovni urad — je sprejel v Beogradu nove instrukcije, **po katerih vztraja beograjska vlada na striktni izvršitvi rapalske pogodbe. Italijani zahtevalo modifikacijo nekaterih določb rapallske pogodbe.** Jugosloveni bodo Italiji predložili svoje zahteve v obliki spomenice.

ODLOČEN PROTEST PROTI ITALIJANSKIM LAŽEM.

— **Santa, Margherita,** 4. maja. Kakor smo že javili, je naša delegacija v uradnem komunikeju odločno zavrnila italijanske laži o ustanovitvi »hrvatske vlade«. To popolnoma izmišljene in lažnjive, od gotovega nam sovražnega italijanskega časopisja lansirane vesti, imajo prozoren namen, otežkočiti sporazum glede izvršitve rapallske pogodbe. Komunike ugotavlja, da izvirajo te vesti iz krogov jugoslovenskih renegatov, ki ne bivajo na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dalje omenja tudi zanimivo dejstvo, da tvorijo hrvatsko vlado po teh vesteh možje, ki žive na ozemlju kraljevine SHS ter uživajo v polni meri vse državljanske in politične pravice. Komunike naglaša, da hočejo vesti gotovega italijanskega časopisja s tem samo rušiti dobre odnošaje med našo državo in Italijo. Radi tega se te vesti odločno demantirajo, ker so brez vsake podlage in tendenciozne in tudi ne služijo idejam, ki jih bo proklamirala genovska konferenca.

Politične vesti.

= **Pozitivno delo.** V »Jugoslovenskem listu« čitamo tale umestna izvajanja: V Hrvatskem bloku sta dve skupini politikov: fantasti in pustolovski demagogi. Prve je ustvaril idealist in poštenjak dr. Ante Starčević, druge pa frankovstvo in demagoške geste politično abnormalnega človeka Stjepana Radića. Koliko so mogli koristiti ti ljudje hrvatskemu plemenu s pozitivnim političnim delom! Vse one, tolikokrat naglašene krivice proti hrvatskemu plemenu bi bile popravljene. Hrvati bi bili faktor, ki gradi in ne razdira države. Srbski šovinisti bi morali prenehati s stereotipnimi očitki o črno-rumenih, ker bi videli da Hrvati ravno tako ljubijo svojo državo kakor Srbi, čeprav so bili za njo mnogo več žrtvovali. Toda kaj je storil takozvani Hrvatski blok? Oni idealisti in fantasti niso mogli zapustiti uloge, ki so jo igrali pod Madžari. Prenesli so jo tudi v našo svobodno državo. Vzdihovali so samo za bansko častjo, za čase Tomislava in netili svoj hrvatski ekskluzivizem prav tako, kakor mnogi srbski romantiki s kosovsko epopejo. Naravno, da so tem sekundirali oni odurni tipi med Hrvati, ki so prodali tudi svoje duše Habsburgu. Temu »delu« se ima zahvaliti hrvatsko pleme, da v naši državi ne igra uloge, ki mu pripada, ker tega njegovi predstavniki enostavno niso hoteli ali niso znali. Ni daleč čas, ko bo v vse narodne sloje brez razlike plemena prodrlo prepričanje, da samo pozitivno delo more dvigniti blagostanje države in naroda. Takrat bo prišel čas, ko bo narod sam obračunal s fantastičnimi politiki in pustolovskimi demagogi.

= **Naši eksperti v Genovi odpoklicani?** »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda, da je vlada odpoklicala vse naše eksperte v Genovi, kjer ostanejo samo dr. Ninčić, Rajaković in Nikola Jovanović.

= **Izpuščeno poglavarstvo v uredbi o razdelitvi države.** »Slobodna Tribuna« poroča: V Dalmaciji sta uzakonjeni dve oblasti splitska in dubrovniška. V uredbi so tema oblastima prideljena poglavarstva, toda enega poglavarstva ni nikjer! To je hvarsko poglavarstvo, kateremu pripadata otoka Hvar in Vis. Italijani so to poglavarstvo nedavno izpraznili in naše tamkajšnje ljudstvo je slovesno praznovalo uedinjenje z Jugoslavijo, sedaj pa ni tako srečno, da bi se spomnili nanj ministri v svoji uredbi.

= **Vtiski ameriškega novinarja v Nemčiji.** Ameriški novinar Miles Bouton je pred kratkim prepotoval Nemčijo, kjer je govoril z odličnejšimi ljudmi vseh slojev. Sedaj doma konstatira v časopisju, da je večina nemškega ljudstva zopet monarhističnega mišljenja. Američan naglaša poleg zunanjega pritiska v prilog monarhističnega gibanja vpliv prenapetega nastopanja revolucijonarjev. Na naslov socijalistov vseh smeri pravi: Obstoj monarhistične večine je lahko nerazumljiv tujim državljanom, kajti večina izmed teh še vedno ne ve, da je bojni klic »Proti avtokraciji!« samo gol humbug. Vzrok nezadovoljstva med izobraženci tiči tudi v gospodarstvu, katero sedaj vlada v novi državi in katero je polno »korit« in sorodstvenega protežiranja. Socijalisti so dajali po zimi 1918/19 slabe zglede. Njihova vlada je bila predvsem strankarska vlada in šele v drugi vrsti, ako se sploh more to reči, je bila nacijonalna vlada. Oni sistem traja še dalje in povprečni Nemec ne more drugače, nego da misli na one čase, ko sta sposobnost in znanje in ne strankarska pripadnost določili imenovanje državnih voditeljev. Nadalje dokazuje vsaka seja poslanske zbornice, da je prišla ob vso dostojnost in ob vso svojo veljavo. Zato se ni čuditi, ako se čuje med poslušalci čestokrat klic: Bismarka potrebujejo, da bi jim zapovedoval!

= **Medparlamentarna unija.** Svet medparlamentarne unije v Baselu je sklenil, da se vrši 20. konferenca unije od 28.—30. avgusta na Dunaju z nastopnim dnevnim redom: Pravice narodnostnih manjšin, delo washingtonske konference in njegovo nadaljevanje z ozirom na gospodarsko obnovo, omejitev oboroževanja, delo Zveze narodov, splošna in obligatna vojaška služba, parlamentarna kontrola zunanje politike, kontrola mandatov.

= **Millerand o francoski politiki.** Predsednik francoske republike Millerand je imel 26. t. m. v Philippeville govor o aktualnem položaju z ozirom na genovsko konferenco. Med drugim je izjavil, da so se borili Francozi in zavezniki za zmago pravice, ki mora ostati nedotaknjena. Francija ne stremi po nobeni hegemoniji in noče ovirati evropske obnove, vendar je treba vedeti, da tvori Francija bistveni del evropske obnove. Predsednik Millerand je potrdil, da zasleduje Francija napram Nemčiji politiko vlad, ki so sledile od l. 1920 naprej. Francija ne bo nasprotovala vzpostavitvi gospodarskih odnošajev z Nemčijo toda, edini in neobhodno potrebni pogoj za to je razorožitev in reparacije. Glede francoske politike napram Rusiji je izjavil, da je Francija pomagala generalu Vranglu izključno le zato, da reši ogroženo Poljsko. Sovjetska vlada mora priznati podpisane dolžnosti bivših ruskih vlad, ako hoče stopiti v redne odnošaje s Francijo. Millerand je končal svoj govor z izjavo, da rusko - nemška pogodba ne bo smela v nobenem oziru nasprotovati določbam versailleske mirovne pogodbe in da bodo zavezniki sporazumno vztrajali na tem, da se izpolnjujejo mirovne pogodbe.

Gospodarstvo.

—g **Švica in rensko vprašanje.** Nedavno je del švicarskega časopisja očital vladi, da zanemarja delo za ugodno rešitev renskega vprašanja za Švico. Na ta očitanja je odgovoril švicarski notranji departement v sledečem poslovnem poročilu, iz katerega je razvidna velika in dalekosežna politično - gospodarska važnost renskega vprašanja za Švico. Omenjeno poročilo pravi med drugim: Švicarska javnost je temu vprašanju vedno posvečala največjo pozornost. Kako se zanimajo trgovski in industrijski krogi za to vprašanje, je razvidno n. pr. iz razglasov, ki sta jih izdali »Federation of British Industries« in »Association of British Chambers of Commerce«. Prva poudarja velik pomen Rena od morja do Basela kot mednarodne prometne proge za hiter in cenen transport v in iz srednje Evrope. Plovnost Rena med Strassburgom in Baselom se mora takoj izboljšati. Z regulacijo in poglobitvijo renske struge nad Strassburgom se bo moglo najbrž doseči, da bodo velike morske ladje lahko direktno vozile iz Londona v Basel. Tudi druga družba je sprejela enoglasno podobno resolucijo. Švicarska delegacija se je posvetila svoji nalogi z veliko požrtvovalnostjo. Švica potrebuje v prvi vrsti popolno prosto zvezo z morjem. Rečne proge v notranjosti imajo bodočnost edinole s priključitvijo na morje.

— g **Dobava železniškega materijala za Rusijo.** Češki listi poročajo, da je sklenila ruska vlada naročati železniški materijal, parne stroje in gradbene stvari odslej deloma pri čeških, deloma pri nemških podjetjih (v Nemčiji) in se ne bo več ozirala na švedske tvrdke.

—g **Poljedelska razstava v Pragi.** Od 13.—17. t. m. se vrši v Pragi poljedelska razstava, ki jo priredi češkoslovaška poljedelska zveza. Poljedelsko ministrstvo je organiziralo na razstavi popolno ekspozicijo proizvodov češkoslovaške produkcije surovega masla in sira.

—g **Novi trgovinski svet v sovjetski Rusiji.** V Moskvi se je vršil te dni vseruski trgovski kongres, ki je kazal veliko razliko med sedanjostjo in preteklostjo glede ruskih trgovcev. Niso prihajali več debeli možje z dolgimi bradami, marveč večinoma mladi ljudje, ki so delovali zadnja leta na državnih razdelitvenih mestih in so si tam pridobili nekoliko trgovske rutine. Kongresa se je udeležilo 331 oseb in od teh jih pripada komunistični stranki samo dvaindvajset.

Julijska krajina.

— **Boj za jezikovne pravice na sodnijah v Julijski krajini se krepko nadaljuje.** Vrše se številni shodi, na katerih se zahteva v odločnih besedah, da mora vlada ukreniti vse potrebno, da se prekliče sklep tržaških sodnikov, s katerim so prekoračili svoj delokrog, ker je oni sklep nezakonit, krati pravice jugoslovenskega ljudstva v Italiji in škoduje sodstvu. Dr. Wilfan izjavlja v »Edinosti«, da kakor se je prepričal na merodajnem mestu, ostane glede jezikovne rabe pri sodnijah vse pri starem do zakonite nove ureditve. Seveda se mora kljub temu boj za jezikovne pravice nadaljevati z vso energijo, ker vprašanje v stvari sami še ni rešeno in je merodajnih faktorjev namen, jemati in kratiti jezikovne pravice Jugoslovenov.

— **»Žensko dobrodelno društvo« v Trstu.** Pred kratkim se je vršil sestanek slovenskega ženstva v Trstu na katerem se je ustanovilo »Žensko dobrodelno društvo«. Društvu je namen pomagati šolski mladini in širiti med ženstvom izobrazbo potom predavanj, raznih tečajev itd. Enako društvo se ustanovi tudi v Gorici, na kar imajo slediti društva po vseh večjih jugoslovenskih središčih. Slično društvo »Žensko udruženje« v Opatiji že dalje časa uspešno deluje.

— **Z Notranjskega.** V Postojni je preredilo Šentjakobsko mladinsko društvo »Prosveta« dramo iz ruskega življenja »Volkovi« in zabavno veseloigro »Tri sestre«. Prireditev je uspela izborno. — V Studenem so vprizorili Finžgarjev igrokaz »Razvalina življenja«. — Odkar je sezidan gasilski dom, so studenski igralci priredili že pet iger. Vse to kaže kako zdrav smisel za prosveto živi med našim ljudstvom. — V vasici Hruševje so odkrili te dni ploščo v spomin padlim vojakom. Slavnost je bila zelo ginljiva.

— **Policijski agenti in konfidenti, ki so pomagali vlomilcem in roparjem v Trstu.** Proti raznim vlomilcem in roparjem, katerim je načeloval Brajko, se vrši preiskava že dalje časa. Ves Trst se je čudil predrznosti v nastopanju teh vlomilcev in roparjev. Sedaj se pa Trst še bolj čudi, ker je preiskava spravila na dan senzacionelno razkritje, da so slovitemu Braiku pri izvrševanju zločinov pomagali organi javnovarnostne službe. Preiskovalni sodnik je dal zapreti te dni dva policijska agenta in štiri konfidente. Preiskava se vrši dalje.

—⊙—

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sobota, 6. maja: Marija Stuart. C.
Petek, 5. maja: Namišljeni bolnik. Dijaška predstava. Znižane cene. Začetek ob treh. Izven.
Nedelja, 7. maja: Otok in Struga. Izven.

OPERA.

Petek, 5. maja: Zaprto.
Sobota, 6. maja: Lakmé. Izven.
Nedelja, 7. maja: Boris Godunov. Gostovanje g. Josipa Križaja iz Zagreba. Izven.

★

— **Imenovanje gledališkega upravnika za Skoplje.** Prof. Vl. Karadžić je imenovan za upravnika gledališča v Skoplju. Dosedanji upravnik Brana Cvetović je imenovan za upravnika gledališča v Novem Sadu.

— **Iz gledališke pisarne.** V nedeljo dne 7. t. m., v torek dne 9. t. m. in v sredo 10. t. m. gostuje v tukajšnji operi član zagrebške opere gospod Josip Križaj. V nedeljo 7. t. m. in v sredo dne 10. t. m. nastopi v naslovni vlogi »Borisa Godunova«, v torek dne 9. t. m. poje Mefista v operi »Faust«. Te tri predstave se prično vsakokrat ob pol osmih zvečer.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto dne 6. t. m. se vprizori v opernem gledališču in prvič na slovenskem odru sploh Leona Delibesa tridejanska opera »Lakmé«. Leon Delibes je v plemenitem smislu naslednik voditelja nove francoske operne kompozicije Kamila Saint Saensa. Rojen je bil l. 1836 in umrl 1891. Kot izvrsten glasbenik razpolaga z bogato iznajdljivostjo melodij in obdelava zelo spretno orkester. Njegova glasba je polna gracijoznosti in pikanterije. Zložil je poleg opere »Lakmé« tudi dva baleta in sicer »Sylvio« in v Ljubljani že znano »Coppelio« ter opero »Le roi l'a dit«. Pri sobotni premijeri nastopijo v glavnih vlogah ga. Lovšetova, gdčna. Thalerjeva, g. Dryota, g. Zathey in drugi. Režiser je g. Trbuhović, dirigira g. Neffat.

— **Prva slovenska opera v Mariboru.** Iz Maribora nam pišejo: Ko se je pred enim mesecem doznalo, da namerava Narodno gledališče v Mariboru uprizoriti Smetanovo »Prodano nevesto«, se je ta vest sprejela z veliko bojaznijo, da se bo slovenski Maribor s predstavo prve opere pred Nemci — blamiral. Da je slovensko gledališče v Mariboru bolje kot so ga razkričali razni kritikastri, to smo vedeli. Ali da bi bilo zmožno za opero kakor je Smetanova »Prodana nevesta«, o tem smo bili zelo, zelo skeptični. Dobro znamenje za boljši uspeh kakor smo ga pričakovali, so bile že dva dni pred predstavo razprodane vstopnice — in to predzadnji dan v mesecu. Že prvi nastop je razpršil vse megle bojazni. Scenerija, oder, kostimi igralcev, gibčni mladi dirigent (g. Piecut), za tako opero preskromno število orkestra, je občinstvo nad vse pričakovanje presenetil. In ko so prišle po osebah srečno izbrane glavne vloge do svoje veljave in se od prizora do prizora še izpopolnjevale, videč pred seboj nabito polno hišo zadovoljnega ploskajočega občinstva, tedaj se je zgodilo, da smo postali res ponosni n anaše Narodno gledališče. »Prodana nevesta« ne bi mogla tudi drugod dobiti če morda že boljše, pa ne simpatičnejše predstaviteljice kot je bila naša prva moč gdč. Mezgečeva. G. Rumpelj se je izkazal kot rojen za svojo vlogo mešetarja; kar se tiče petja samega, velja isto tudi za g. Šimenca. V nastopu samem pa je g. Janko to pot presenetil samega sebe, oziroma svojega Vašeka. G. Arhipa se je s svojim prvim nastopom (v vlogi Krušine) občinstvu zelo prikupil. Skratka: s to prvo opero je slovensko gledališče bivšega nemškega gledališča že nadski Maribor tudi Nemcem pokazal, da je kriliI.

— **Petdesetletnica smrti prvega slovaškega modernega pesnika.** Te dni je minulo 50 let, odkar je umrl prvi moderni slovaški pesnik Andrej Sladkovič, predhodnik pesnika Hviezdoslava. Sladkovič se je rodil 30. marca 1820 v Krupinju kot osmo dete siromašnega učitelja. Študiral je tudi v Bratislavi in Hallu v Nemčiji. Živel je v veliki bedi, dokler ni postal pastor v Radvani pri Banjski Bistrici. Že kot dijak je bil Štúrov pristaš. V Hallu se je spoznal s filozofom Hegelom, ter s Puškinom. Prve njegove pesmi so bile tiskane l. 1842 v almanahu »Nitra«. L. 1846 je izdal obsežno lirskoepsko pesnitev »Marina« v 3000 stihih. Povod tej pesnitvi je bila pesnikova nesrečna ljubezen do Marije Pišl, ki se je poročila z nekim bogatašem. Z »Detvanom« je stopil Sladkovič na realistična tla. V Sladkovičevih pesmih so globoke misli o človeku, svetu in življenju.

— **Na Dunaju je umrl** znani operni kritik dr. Rihard Batka. Najprej je bil glasbeni kritik praške »Bohemie«, pozneje se je preselil na Dunaj, kjer je bil glasbeni referent pri »Fremdenblattu« in nazadnje pri »Wiener Allgemeine Zeitung«. V Pragi je bil učitelj na konservatoriju, na Dunaju pa docent na glasbeni akademiji. Batka je izdal svoje glasbene spise v več knjigah. Bil je tudi libretist in prevajalec opernih tekstov.

Glasbeni vestnik.

— **Kvartet Zika.** Od danes naprej so v predprodaji vstopnice za IV. komorni večer kvarteta Zika, ki je obenem poslovilni koncert. Kvartet izvaja prvovrsten program. Sedeži po 15, 12, 10 in 6 Din. v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8, I.

Turistika in sport.

— **Ustanovni občni zbor Lahkoatletičnega saveza za Slovenijo.** V nedeljo dne 7 t. m. se vrši v mestni posvetovalnici ustanovni občni zbor Lahkoatletičnega saveza za Slovenijo s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. t. č. 2. Poročilo tajnika t. č. 3. Volitev odbora. 4. Samostojni predlogi. 5. Slučajnosti. Začetek točno ob desetih dopoludne. Vsi klubi se ponovno pozivljajo, da se udeleže z dvemi delegati, ki imata skupno en glasovalni glas, ne glede na število klubovega članstva. Lahkoatletična sekcija Sportne Zveze.

— **Kolesarska Ilirija v Ljubljani.** V nedeljo dne 7. maja t. l. izlet v Grosuplje. Zbirališče ob 1. popoldne pred kavarno Prešeren. Odhod točno ob 1.30. Prijatelji kluba in sporta dobrodošli.

— **Vpisovanje za tenis, hockey, rokomet in otroško igrišče društva »Atena«** (Žensko telovadno društvo) se podaljša na soboto 6. in ponedeljek 8. majnika in sicer se vrši v pisarni Sportne zveze, Narodni dom, od 4.—7. ure zvečer.

— **Nemška Avstrija : Madžarska 1 : 1.** Nogometna tekma se je igrala v nedeljo v Budimpešti ob ogromni udeležbi 40.000 gledalcev.

— **Francija : Španija 0 : 4.**

— **Praga.** Prvenstvena tekma Sparta : Slavija 3 : 2. Viktorija Žižkov : Union (Berlin) 5 : 0. Nürnberg : D. F. C. 4 : 3.

— **Prvenstvo Nemčije** je odnesel »Münchner Wacker«, ki je potolkel dosedanjega prvaka Spielvereinigung Fürth z 1 : 0.

— **Rokomet.** Društvo »Atena« bo v letošnji seziji pričelo na prostoru v Tivoliju tudi z rokometom. Rokomet je najmodernejša športna igra z žogo, ki se je razširila z neverjetno naglico med mladino, ker jo splošno priporočajo priznani sportniki, zdravniki in pedagogi. Poleg dobre notranje kombinacije igre, ima pred drugimi podobnimi igrami to prednost, da mora delovati med igro celo telo, ker krepi roke pri podajanju žoge, noge pri teku, prsni koš in pljuča z globokim dihanjem, nadalje pospešuje prebavo in bistri oko. Sama Češka ima nad 50 ženskih društev za rokomet ali »Hazeno«. Tudi po naši državi je gojilo v preteklem letu že več društev to igro. Priporočamo jo našim deklicam in dečkom. Vpisovanje se bo vršilo dne 3., 4. in 5. majnika v pisarni Sportne Zveze, Narodni dom, I. od 16. do 19. ure popoldne. Vpisnina 10 K, mesečnina 40 K. Igrale se bo v skupinah za same deklice in skupine za dečke, dvakrat tedensko pod pedagoškim nadzorstvom.

★ ⊙ ★

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. maja 1922.

— **Mariborska oblast narodno ogrožena?** Mariborska »Straža« piše: »Mariborska oblast — ako se uresniči in loči od ljubljanske, na to opozarjamo s krvavečim srcem vnaprej — bo prav kmalu sama sebi prepuščena prešla nazaj v nemški oz. nemškutarski tok. Naši Nemci so žilavi in vztrajni, podjetni in trezni, zavedni in složni in sedanji spodnještajerski rod ostane do groba nemškutarski .... Nemci krepko izrabljajo garantirano jim jamstvo manjšin. V zadnjem trenutku kličemo vladi: dolnještajerska oblast, ločena od kranjske, je narodna nevarnost, bo kmalu nemški vijalet.« Priznavamo, da »Stražina« bojazen ni docela neutemeljena, vendar pa smo mnenja, da glede mariborske oblasti ne smemo s takim pesimizmom zreti v bodočnost. Seveda, ako se bodo slovenske stranke v Mariborski oblasti, kakor doslej, tudi v bodoče klale med sabo, mesto da bi v narodnih vprašaniih složno nastopale proti Nemcem, potem pridejo kajpak Nemci in nemčurji na Štajerskem prav gotovo do velikega vpliva, to temboli, ker so gospodarsko jaki in ker imajo vsi brez razlike političnega mišljenja samo en cilj pred očmi, da čim najboli okrepe in olačijo nemški živelj. Ker pri tem svojem delu lahko računajo tudi na izdatno podporo izven mej naše države, je jasno, da bodo z uspehom lahko branili tudi pod našim gospodstvom svoje nacionalne in gospodarske pozicije, ako se bodo Slovenci med sabo, kakor doslej, mesarili v malenkostni strankarski borbi.

— **Katoliški škofje in hrvatska narodna cerkev.** Na Hrvatskem je nastal, kakor je znano, po prevratu močan pokret, ki meri na to, da se uvede narodni jezik v bogoslužje. Na čelu tega pokreta stoji znani župnik Štefan Zagorac. Zagorcu se je pridružilo več drugih katoliških duhovnikov, ki so jeli opravljati službo božjo v hrvatskem jeziku. Ti duhovniki zahtevajo tudi odpravo celibata. Škofje so nastopili proti temu gibanju, hoteč ga zatreti. Ker se Zagorac in njegovi somišlieniki niso uklonili, so jih škofje izobčili iz katoliške cerkve. Toda izobčitev stvari ni preprečila, nasprotno, gibanje za uvedbo hrvatskega jezika v bogoslužje se je celo poglobilo, ker so izobčeni duhovniki sistematično jeli prirejevati cerkvena opravila v hrvatskem jeziku, s čemer so pridobili na svojo stran mnogo narodno mislečih elementov. Zato že danes lahko govorimo, da dejansko obstoja hrvatska narodna cerkev. Vsi napori zagrebškega nadškofa dr. Bauerja, da bi zajezili ta pokret, so ostali brezuspešni. Zato se je onetovano obrnil na državno oblast, da bi mu ona pomagala v borbi proti izobčenim duhovnikom. Ker se je državna oblast postavila na docela pravilno stališče, da se ne sme vmešavati v verske spore med posamnimi konfesijami in njihovimi sektami, se je katoliškim škofom silno zamerila. Zato škofje vladi očitajo v spomenici o kateri smo že pred dnevi govorili, da je »nekomu več do 10 odpadlih duhovnikov brez vsake religiozne ideje nego do katoliške cerkve«. — Seveda ako bi vlada župnika Zagorca in njegove somišlienike prijela in jih dala zapreti v ječo, bi bilo s tem ustreženo cerkvenim dostojanstvenikom in njihovim listom in prepričani smo, da bi klerikalno časopisje to omejevanje verske in osebne svobode proslavljalo kot čin posebne državniške in politične modrosti. Tako pa....

— **Nov občinski odbornik JDS.** Mesto umrlega občinskega svetnika g. Josipa Dežmana pride v občinski svet g. Fran Planinšek, bivši dolgoletni občinski svetovalec.

— **Priprave za kraljevo poroko.** Slavnostni odbor za prireditev svečanosti povodom kraljeve poroke naproša vse korporacije, ki se žele udeležiti poročnih svečanosti, da prijavijo število članstva in tudi število sedežev na tribunah. Tudi ostale osebe naj prijavijo pravočasno, koliko sedežev žele imeti na tribunah. Prijave je treba do 15. t. m. doposlati slavnostnemu odboru na beograjsko občino.

— **Celjsko okrajno glavarstvo** je izdalo z ozirom na to, da se policijska ura pri raznih prireditvah kljub predpisom samovoljno podaljšuje, strog ukaz, ki dela osebno odgovorne za redni in predpisani obseg prireditve i prireditelje i imejitelje lokalov.

— **Socializem.** Šesto predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreja«: »O socializmu«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 20 minut. — **Petek, 5. maja 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din, v II. do VI. vrsti po 2 Din, v VII.—X. vrsti po 1 Din. Stojišča 50 par.**

— **Peskovo glasilo** se v zadnjem času pri vsaki priliki zaganja v naš list. Pri tem pa ne more prikriti svoje zavisti, da izhaja naš list že pol stoletja, dočim Peskov list danes ne ve, ako mu bo jutri še usojeno življenje pod starim ali novim gospodarjem. Saj je javna tajnost, da je Peskov organ na prodaj in da ga vsakdo lahko kupi, ako ponudi dva milijona kron.

— **Zgradba nove palače na Kralja Petra trgu.** Na vogalu Miklošičeve ceste in trga Kralja Petra postavi »Vzajemna posojilnica« svojo palačo. Na stavbišču so te dni pričeli s kopanjem temeljev. Na tem zemljišču je bil svoje dni projektiran nov deželni dvorec, ki sta ga nameravala zgraditi dr. Šušteršič in dr. Janez Krek.

— **Poroka.** Dne 1. maja se je poročil v Laškem trgu gospod Vladimir Vrančič, pristav juž. žel. v Ljubljani z gdč. Marto Orožnovo, hčerko pokojnega notarja Emila Orožna iz Kamnika. Bilo srečno!

— **Smrtna kosa.** Po dalji mučni bolezni je umrl g. Jos. Dežman, preglednik drž. železnic. Pokojnik je bil zvest somišlienik demokratske stranke in je požrtvovalno deloval v njeni politični organizaciji. Bil je podpredsednik krajevne organizacije JDS. za kolizejski okraj. Pri zadnjih občinskih volitvah je bil na demokratskem programu izvoljen v občinski svet. Pogreb bo v soboto ob 16. iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Pozivamo somišlienike, da se v čim največjem številu udeleže pokojnikovega pogreba. Rajnki Dežman je užival v vseh krogih, zlasti pa med svojimi stanovskimi tovariši velik ugled in spoštovanje. Blag mu spomin!

— **Automobilna prometna družba d. d. v Ljubljani** naznanja cenj. občinstvu, da se od 7. maja naprej postajališče v Celju ne nahaja več pri »Belem volu«, ampak pri »Zamorcu« (Skoberne). Voznjo v mesto mora ustaviti radi preozko nasaže.

— **Košnja mestnih travnikov v Linah in na Ilovici.** Košnja mestnih travnikov v Linah in na Ilovici se bo oddajala potom javne dražbe in sicer travnika v Linah dne 8. maja 1922 (t. j. v ponedeljek) in travnikov na Ilovici dne 9. maja 1922 (torek), obakrat ob 10. dopoldne. Zbirališče kupcev na licu mesta, na travniku v »Linah«, bziroma na travniku pod »Debelim hribom«.

— **Popis živine.** V smislu razpisa pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo, z dne 21. marca 1922., št. 2113, se bodo v Ljubljani dne 10., 11. in 12. maja 1922 popisovali: konji, osli, mezgi, mule, govedo, prašiči, ovce, koze, perutnina (kokoši, race, gosi in purani) ter čebelni panji. Navedene tri dni bodo poslovale tri komisije in sicer: a) za mesto na magistratu v popisovalnem uradu, Galetova hiša, pritličje na desno, in sicer od 8. do 2., b) na Barju se bo popisovalo od hiše do hiše in c) istotako v Spodnji Šiški. V mestu bivajoči lastniki navedenih živali se pozivljajo, da store pravočasno svojo dolžnost. Zamudniki bodo kaznovani.

— **Poziv meščanom, da olepšajo zunanje lice hiš.** Tekom lanskega leta započeto obnavljanje zunanjega lica ljubljanskih hiš bi se moralo letos še bolj pospešiti. Na mnogih primerih vidimo, kako vse drugačen vtis napravlja lepo prenovljena hiša, ki dela večkrat vso ulico prijaznejšo. V tem oziru je treba še obilo obnovitvenega truda in mestni magistrat se tem potom obrača na vse one ljubljanske hišne posestnike, ki imajo razumevanje za lepoto Ljubljane, da vplivajo na svoje znance v tem smislu. Letos pričakuje Ljubljana obilo gostov, zelo veliko tudi gostov iz inozemstva. Kraljev obisk, velike telovadne prireditve in velesemenj bodo privabili v Ljubljano obilo tujcev, ki morajo dobiti od mesta lep vtis. Saj mora ravno naše mesto še posebno gledati na to, da se dvigne tujski promet, ki postane lahko lep vir dohodkov. Zato velja ta poziv tudi trgovcem, da olepšajo in modernizujejo svoje izložbe in napise in sploh vsem prebivalcem, da ozališajo svoja okna s cvetlicami.

— **Na železniškem mostu v Laškem so našli v sredo zjutraj strašno razmesarjeno moško truplo.** Najbrž je spremljevalec kakega transporta padel pod tovorni vlak, ki ga je usmrtil.

— **Nočna služba pri brzojavu in telefonu v Celju** se je ukinila s 1. majem t. l. in se uvede odslej v poletnem času od 1. aprila do 30. sept. nepretrgana služba od 7.—21. ure, v zimskem času od 1. okt. do 1. marca pa od 8.—21. ure. — Vsled tega neumestnega koraka vlada v Celju velika nevolja in se bo o zadevi govorilo tudi v obč. svetu, ki je že v eni zadnjih sej zavzel v tem oziru odločno stališče, da je nočna služba v povzdigo mesta potrebna.

— **Bivši gledališki hišnik Fran Koler izgnan.** Nocoj je bil po policiji bivši gledališki vratar Fran Koler z ženo vred odpeljan čez jugoslovensko mejo, ker je pristojen v Idrijo ter je bil temeljem izvadbe bivšega upravnika slovenskega gledališča izgnan iz Jugoslavije. Koler je invalid ter je bil zaradi pljučne bolezni že opetovano v bolnici; njegova žena pa je bila bolniška strežnica ter je med vojno stregla bolnim vojakom. Po prevratu sta se poročila ter dobila službo v opernem gledališču. Kolikor je nam znano, je vršil Koler in ž njim njegova žena prav vestno svojo službo. Mož je bil morda celo preveč vesten, tako da so ga smatrali izvestni ljudje za nevarnejšega sitneža. Res pa je, da je opozoril na to in ono in preprečil marsikaj neumestnega. Nesreča pa je hotela, da je imel z bivšim upravnikom incident ter je bil zato hipoma iz službe odslovljen. Razburjena žena je zahtevala od upravnika pojasnil ter se v svoji nerazsodnosti vedla skrajno nedostojno. Dostojen pa je ostal tudi pri tej priliki Fran Koler. Zaradi tega nastopa je policija oba zaprla ter ju obdržala dalje časa v zaporu. Nato ju je oddala v mestne ječe na magistratu, kjer naj bi počakala nadaljne odredbe. Dobila sta izgonsko povelje. Ker pa sta bila že pred več meseci optirala za Jugoslavijo ter sta vložila na pokrajinsko upravo prošnjo, naj se njun slučaj uradno najstrožje preišče ter zaslišijo priče, in ker je pokrajinska uprava prav takrat — sredi januarja — nastavila gledališko preiskovalno komisijo, je član te komisije izposloval, da se Koler in njegova žena zadržita v Ljubljani tako dolgo, da se zaslišita. Dotični član komisije pa je bil tudi mnenja, da bi bilo nevarno, v najhujšem mrazu v zgodnji jutranji uri pošiljati preko meje dva človeka, ki oba trpita na pljučni bolezni. Tako sta ostala Koler in njegova žena na magistratu do početka aprila ter bila na to oddana v mestno ubožnico v Japljevi ulici. Invalidsko društvo in Koler sam sta opetovano urgirala rešitev prošenj. Končno se mu je povedalo, da je bila njegova prošnja premalo kolkovana. Koler je nato prošnjo kolkoval, kolikor se je zahtevalo. Predsednik preiskovalne komisije je Kolerja zaslišal opetovano. Kako je bila Kolerjeva prošnja rešena oz. ali je bila sploh končno rešena, nam ni znano. Gotovo je, da je bil Koler pred vojno opetovano kaznovan zaradi raznih deliktov, da pa se mu kasneje ni moglo očitati nobenega pregreška, razen že omenjenega nastopa z gledališkim upravnikom.

— **»Koroški večer«!** »Gorposvetski Zven« in »Udruženje koroških Slovenaca« priredita dne 13. maja t. l. v zgornjih prostorih Narodnega doma »Koroški večer« z bogatim sporedom. Javnost, ki ima še čustva ljubezni za brate, ki žive v nemškem robstvu, se opozarja že sedaj, da opomore z gmotnimi sredstvi kolikor mogoče lep uspeh prireditve, katere čisti dobiček je namenjen v procvit omenjenih društev.

— **Uboj pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.** V torek dne 2. maja je bil pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah nabor. Kakor običajno, tako so se tudi sedaj fantje pošteno napili. Posebno vinjen pa je bil neki Štuber, doma od Sv. Barbare; popolnoma pijan je venomer nadlegoval in dražil ostale fante. Domov grede so fantje ponovno izzivani navalili nanj in pri tem ga je nekdo tako nesrečno udaril s sekiro po glavi, da je obležal na mestu mrtev.

— **Vlom v poštni urad pri Sv. Lenartu.** Dne 1. maja je vlomil do sedaj neznani vlomilec v poštni urad pri Sv. Lenartu. Razmetal je vso obleko in ukradel iz mizmice 1500 kron poštarjevega denarja. Skušal je tudi vlomiti v poštno blagajno, v kateri se je nahajalo 120.000 kron. Radi prihoda poštarjevega je vlomilec pravočasno pobegnil.

— **Velika tatvina perila v Strnišču pri Ptuju.** Neznani tatovi so vlomili v skladišče ruskega krimskega korpusa v Strnišču pri Ptuju in odnesli 428 komadov srajc, spodnjih hlač, bluz in raznega perila v vrednosti več desetisoč kron. Pozneje je bilo v gozdu najdenih 94 spodnjih hlač. Tatvine so osumljeni ruski vojaki v zvezi z domačini.

— **Tatvine.** Mariji Tomše je bila pri kosilu ukradena na nepojasnjen način 1000 kron vredna ura. — Na glavnem kolodvoru pa je neznan uzmovič hitro uporabil priliko, ko je Ana Slavec odložila ptljago, da kupi vozni listek. Odnesel ji je 4000 kron vredno ptljago z raznovsebino.

— **Roparski napad na poštni avtomobil.** Iz Kotora javljajo, da so 4. t. m. okoli 3. popoldne, ko je poštni avtomobil vozil po cesti Kotor - Cetinje, napadli razbojniki potnike in jih popolnoma oplenili. Razbojniška tolpa je vzela potnikom 80.000 Din., monopolski upravi pa je odnesla zaboj, v katerem je bilo menic v vrednosti 300.000 Din. Številno razbojniško tolo je vodil prosluli razbojnik in odmetnik Vukitijević, rodom iz Danilovgrada.

— **Če se kamenje meče...** Posestnik Josip Dolšak iz Roba pri Velikih Laščah je vrgel kamen proti svojemu sosedu. Namesto njega pa je zadel slučajno mimoidočega dninarja Alojzija Udovča s tako silo v usta, da mu je izbil tri zobe.

— **Prošnja.** Reven, toda pošten invalid, prosi dobrosrčno osebo, da mu posodi za eno leto 5000 dinarjev pod zanesljivimi pogoji. Usmiljenih srca se naprošajo, da pomorejo bednemu do eksistence. Naslov pri uredništvu »Slov. Naroda.«

Društvene vesti.

— **Pozor!** Vsi na veselico, katero priredi pevsko društvo »Zarja« v Tacnu dne 7. maja ob 2. popoldne na vrtu Koširjeve restavracije v Tacnu. Vabljeni ste vsi prijatelji petja.

— **Društvo drž. pisarniških uradnikov za Slovenijo** priredi dne 6. t. m. ob 7. zvečer v Narodnem domu v Celju in dne 7. t. m. tudi v Narodnem domu ob 10. dopoldne v Mariboru tovariške sestanke za Celje odnosno za Maribor in njih okolico. Na teh sestankih bodo poročali tako društveni predsednik in tajnik, kakor tudi načelniki društvenih odsekov o dosedanjem delovanju in bodoči nalogi društvenega odbora. Pri tej priliki se bode raztolmačilo vsestransko tudi društveni položaj. Tovariši člani, kakor tudi tovariši nečlani se vabijo, da se tega sestanka polnoštevilno udeleže.

Najnovejša poročila.

VELIKI PRVOMAJNIŠKI IZGREDI V BOLGARIJI.

— **Beograd,** 5. maja. (Izv.) Šele sedaj so prišla iz Sofije zanesljiva poročila o velikih krvavih izgredih, ki so jih povzročili anarhisti povodom slavja 1. maja v Sofiji. V Bolgariji so slavile 1. maj tri skupine: socijalno - demokratična, komunistična in anarhistična. Te skupine so hotele javno in na svečan način proslaviti 1. maj. Socijalno - demokratična manifestacija je potekla popolnoma mirno. Komunisti so v centrumu mesta priredili velikanski shod, ki se ga je udeležilo okoli 10 tisoč naroda. Mala skupina anarhistov, broječa okoli 1000 oseb, pa je tudi v središču mesta na Niški ulici priredila javen shod, ne da bi ga bila prijavila politični oblasti. Orožniki so hoteli zbor razgnati, anarhisti so se jim uprli. Nekateri anarhisti so takoj začeli streljati, vrgli so tudi tri bombe, ki so strahovito učinkovale in je na mestu obležalo mrtvih več orožnikov. Orožniki so bili prisiljeni rabiti orožje, streljali so med anarhiste. Na obeh straneh je bilo okoli 150 ljudi mrtvih, več pa težko ranjenih. Ubitih je bilo tudi več orožniških konj. Do zelo krvavih spopadov med komunisti in anarhisti pa je prišlo v Plovdivu, v drugem največjem mestu Bolgarske. Splošno javljajo, da so nameravali komunisti 1. maja povzročiti državni prevrat in vreči vlado Stambolijskega.

ALARMANTNE VESTI O MOBILIZACIJI V FRANCIJI IN POLJSKI

— **London,** 4. maja. (Izv.) Današnji jutranji listi objavljajo senzacionalna poročila iz Pariza o pripravah Francije za samostojni nastop dne 31. maja v slučaju, da Nemčija ne izvršuje svojih obveznosti. **Baje so v toku priprave za mobilizacijo letnikov 1913 do 1919.** Ti letniki, ki so se udeležili vojne, tvorijo kontingent 150.000 mož.

— **Pariz,** 5. maja. (Izv.) »Havas« objavlja demenli francoske vlade, **ki kategorično zanika priprave za kako mobilizacijo za slučaj,** da Nemčija ne izpolni dne 31. maja svojih obveznosti iz naslova reparacij.

— **Berlin,** 5. maja. (Izv.) Pozno v noč je »Tag« prejel iz Varšave poročilo: **Ravnokar je izšla vladna odredba, s katero se odpust vojaških letnikov 1899 in 1900 podaljšuje za nadaljna dva meseca.**

— **Berlin,** 5. maja. (Izv.) Listi dalje javljajo iz Varšave, **da je litvinska vlada odredila mobilizacijo letnikov od 1896 do 1901.**

VELIKA KRIZA V KOVINARSKI INDUSTRIJI NA ČEŠKEM.

— **Praga,** 5. maja. (Izv.) *Danes zjutraj je izbruhnila stavka kovinarjev v praških livarnah in strojarnah ter se razširila še v ostale industrijske kraje. V tovarnah delo popolnoma počiva. V celoti je danes začelo stavkati nad 22.000 kovinarjev.*

— **Praga,** 5 .maja. (Izv.) Pred izbruhom stavke so zastopniki kovinarske organizacije vprašali zastopnike tovarnarjev, če še vztrajajo na redukciji mezd. Ker so dobili potrdilen odgovor, je bila takoj proglašena stavka v vseh praških tovarnah in v okolici.

— **Praga,** 5. maja. (Izv.) Delavstvo velikih Škodovih tovarn v Plzni stopi jutri v stavko.

FINANČNI ODBOR.

— **Beograd,** 5. maja. (Izv.) Na včerajšnji seji je finančni odbor sprejel proračun ministrstva pošte in brzojava. Izdatki tega ministrstva so določeni na 528,939.933 dinarjev. Po sprejetju tega proračuna je odbor popoldne razpravljal o proračunu ministrstva za javne zgradbe. Dališa debata se je razvila glede vprašanja cestarjev. Komisija za redukcijo uradništva je namreč predlagala, da se v Sloveniji odpusti 100 državnih in 436 deželnih cestarjev. Na intervencijo slovenskih poslancev, posebno posl. Reisnerja in posl. Rajerja je predlog komisije umaknjen in finančni odbor je na včerajšnji seji sklenil, da se ne izvede redukcija in da cestarji še nadalje ostanejo na svojem mestu. Finančni odbor je po dališi debati sprejel proračun ministrstva za javne zgradbe. Izdatki znašajo dinarjev 257.237.862. Na Slovenijo je za javna dela določenih izdatkov dinarjev 14.725.374.

UPRAVNA KONTROLA.

— **Beograd,** 5. maja. (Izv.) Posebni odbor zakonodajnega odbora je včeraj zaključil razpravo o zakonu upravne kontrole. Sprejeti so bili vsi členi z nekaterimi spremembami. Spremenjen je paragraf 125, ki določa vrsto in plačo raznim šefom računskih oddelkov.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO.

— **Beograd,** 5. maja. (Izv.) Razmejitev z Madžarsko je definitivno končana. Naši državi so priznani vsi kraji, določeni v trianonski pogodbi, med drugimi tudi mesto Ogrš in več vasi v subotiški okolici.

ITALIJA IN ANGLEŽI ZA ZBLIŽANJE Z RUSIJO.

— **Genova,** 5. maja. (Izvirno.) Italija in Anglija delujeta za zbližanje z Rusijo. V politični komisiji, čim bo dosežen sporazum, namerava Italija skupno z Anglijo predlagati izvolitev posebnega odbora, ki naj bi izdelal načrt o pogodbi glede priznanja sovjetske vlade de iure. V obeh delegacijah pripravljajo strokovnjaki zadevne predloge. Odgovor ruske delegacije pričakujejo tekom dveh dni.

Borzna poročila.

— **Zagreb,** 5. maja (Izv.) Zaključek. Devize: Curih —.—, 13.40, Pariz 6.—, 6.12, (6.—, 6.10), London 300.—, 304.—, (295.—, 300.—), Berlin —.—, 24.—, (24.—, 24.50), Dunaj 0.82, 0.84, (0.80, 0.84), Praga 130.—, 132.—, (130.—, 136.50), Trst 3.56, 3.65 (3.33, 3.70), Newyork —.—, 67.50) (ček), Budimpešta —.—, 9.—, (8.95, 9.—), Valute: dolar 65.—, 66.50 (67.—, 67.50) lira —.—, 3.56.

— **Curih,** 5. maja (Izv.) Predborza Berlin 1.81, Dunaj 0.0625, Praga 10.05, Budimpešta 0.65, Milan 27.687, London 23.04, Pariz 47.525, Newyork 5.1875.

— **Curih,** 4. maja. (Preko Dunaja) Zagreb 1.80, Dunaj 0.065, Budimpešta 0.65, Berlin 1.781, Praga 10.05, Milan 27.6751, Pariz 47.451, London 23.021, Newyork 5.1821.

— **Dunaj,** 4. maja. Devize: Zagreb 2912, 2918, Berlin 2820, 2830, Beograd 116.28, 116.52, Praga 159.40, 159.60, Curih 1586.25, 1588.75, Valute: dinar 115.88, 116.12, češka krona 159.15, 159.35, švicarski frank 1581.25, 1583.75.

— **Dunaj,** 4. maja. Tečaji dunajske efektne borze. Julisüd 50000.—, Credit 7475.—, Sev. železnice 409000.—, Drž. železnice 124300.—, Alpinke 79100.—, Kranjska ind. družba 73000.—, Škoda 70000.—, Trboveljska 32000.—

Sokolstvo.

— **Sokol I. priredi** v nedeljo, 7. maja v dvorani Filharmonije »Mladinsko« popoldne, zvečer pa »Majniško« zabavo. Začetek ob 3. in ob 8. Zdravo!

— **Sokol v Šiški** ima v nedeljo, 7. maja pešizlet v Dolnice. Odhod ob dveh popoldne. Obleka civilna. Pri Miklavu se izvaja par telovadnih točk. Izlet se vrši le v lepem vremenu. Zdravo!

— **Slike za proste vaje za I. jugoslovenski vsesokolski zlet za člane in članice** se dobe v pisarni Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, Narodni dom. Pozivljamo vsa društva, da si jih takoj naroče. Cena komadu 6 Din.

— **Češki kurz za Sokole** začne v ponedeljek, 8. t. m. ob 18. uri v prostorih realke ter se vrši vsak petek in ponedeljek od 6. do 7. ure popoldne. Pozivljamo vse brate in sestre, ki so se prijavili ter tudi vse druge, ki se hočejo priučiti češčine, da se tečaja polnoštevilno udeleže.

— **Godba** k prostim vajam članov in članic za I. jugoslovenski vsesokolski zlet se dobi v pisarni Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, Narodni dom. Pozivljamo vsa društva, da godbo takoj naroče. Cena komadu 10 Din.

— **Sokolske razglednice.** Pozivljamo vse župe in društva, da uporabljajo in razprodajajo pri vseh svojih prireditvah edinole umetniške sokolske razglednice, ki jih ima v zalogi Jugoslovenski Sokolski Savez. Društva imajo primeren popust.

— **Krojaški mojstri — člani Sokola** se pozivljajo na razgovor radi sokolskih krojev v soboto, dne 6. majnika zvečer ob pol 8. v »Narodnem domu« (zletna pisarna).

— **Žrebanje dobitkov efektne loterije** v korist zgradbi »Sokolskega doma« v Mokronogu se vrši dne 17. junija t. l. in ne kakor je bilo prvotno določeno dne 6. maja t. l., ker je bil upravni svet te loterije primoran vsled nastalih neprilik prositi ministrstvo za poljedeljstvo in vode za preložitev prvotno določenega roka. Razun dobitkov v gotovini po K 30.000.—, 15.000.—, 10.000, vsebuje ta loterija skoraj 700 jako lepih in dragocenih efektnih dobitkov, ki so razstavljeni v trgovini gosp. Šircelja v Mokronogu in so najboljša reklama za to loterijo, kar dokazuje živahno nakupovanje srečk. Priporočamo tudi širšemu občinstvu, da pridno kupuje te srečke, sebi in prekoristnemu cilju, kateremu služi ta loterija v korist Sokol v Mokronogu.

Poizvedbe.

— **Zamenjal** je snoči v (četrtek) nekdo v gostilni Brezovšek (Komenskega ulica) klobuk. Prinese naj ga v Narodno tiskarno v stavnico, kjer dobi svojega.

— **Izgubil** sem srebrno dozo v vrednosti 2000 K z numeracijo E. S. — Pošten najditelj se naproša, da jo odda na upravo tega lista proti dobri nagradi.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Kot družabnik

s kapitalom do 1,000.000 K gotovine želi vstopiti k večjemu podjetju trgovsko veziran mož, ki bi obenem sodeloval. Ponudbe pod „F. 30-3165“ na upravo Slov. Naroda. 3165

Pozor, Amerikanci, begunci!

Velika priložnost za nakup hiše, tri skupaj se držeče, pri glavni cesti v sredini mesta Ljubljane s specerijsko trgovino in gostilno. Za kupca tudi stanovanje takoj prosto. Več se poizve pri Pavlu Jemc, krojač, Breg št. 1., Ljubljana. 3166

Kupimo takoj:

3000 m bakrene žice ob 16 m/m² in 1000 m „ „ „ 10 m/m² za električni vod.

Cenjene ponudbe pod „Elektrovod 612-3184“ na upravo Slov. Naroda. 3184

Inserirajte v Slov. Narodu!

Šofer - mehanik

išče mesta tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod „A. L. 18 — 3181“ na upravo Slov. Naroda. 3181

Gospodična

vešča slovenščine, nemščine, slov. stenografije ter strojepisja, želi premeniti dosedanjo službo. Nastop event. takoj. Ponudbe pod „Izvežbana pisarniška moč 3166“ na upravo Slovenskega Naroda. 3176

Imetja v Beogradu

v sredini mesta, v glavnih ulicah s 3000, 2000, 1000 in 500 m² površine, s starimi zgradbami, se bodo prodajala na javni ponudbeni dražbi **dne 11. maja t. l. ob 11. dop.** v Tehničkem birou na Terazijah št. 49, I. nadstr., kjer se tudi vsak dan od 11. do 12. dop. lahko pogledajo pogoji 3188

Sloven. stenografijo,

korespondenco ali debato, event. tudi francoščino, bi poduceval v zgodnjih večernih urah na domu. Ponudbe pod „Stenograf/3122“ na upravo tega lista.

Stavbni prostor

na kakšnem dvorišču **se išče** proti posebni pogodbi. Ponudbe pod „Delavnica/3121“ na upravo lista.

Gospodična

državna uradnica, zmožna slovenščine in nemščine, deloma srbohrvaščine, strojepisja in stenografije, išče privatne službe. Gre, da se zadostno vpelje v službovanje, nekaj časa za popoldanske ure brezplačno. Ponudbe prosi pod „Praksa/3150“ na uprav. Slov. Naroda.

Nagrada 5000 kron

kdor mi preskrbi stanovanje 3 sob in kuhinje v mestu ali bližu južne železnice. Ponudbe pod „Dubrovnik 3125“ na upravo Slov. Naroda. 3125

Avtomobilski inštruktor

mehanik, išče službo nadzornika ali glavnega mehanika. Izvršil je tehnično in špecijalno avtomobilno šolo za inštrukcijo. Ponudbe pod „Inštruktor 3117“ na upravo Slovenskega Naroda. 3117

Prevzamem

šivanje bluz in damskega perila na debelo. Ponudbe na **M. K.** Dravlje št. 36. 3113

Prodajalka

pridna in poštena, izvežbana v delikatesni stroki, z večletno prakso, **se išče za Ljubljano.** Ponudbe pod „Poštena 3146“ na upravo Slov. Naroda. 3146

Gospodinjo

vajeno vsega gospodinjstva išče na deželi živeč gospod s tremi šolo obiskujočimi otroci. — Naslov v upravn. Slov. Naroda in tudi ponudbe naj se tja pošljejo pod „Gospodinja/3132“

Proda se hiša v Študentovski ulici 9.

Uradnica

išče za takoj sobo s hrano. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3098

Lepo solnčno stanovanje

obstoječe iz 4 sob in pritiklin, se zamenja z enakim ali takim s 3 sobami. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3167

3000 kron nagrade

kdor mi proskrbi stanovanje, obstoječe iz 2 sob ter kuhinje. — Ponudbe pod „Mesto ali okolica 3185“ na upravo Slovenskega Naroda. 3185

Mala hladilna naprava

na ogljikovo kislino, v popolnoma dobrem stanju, **se proda.** Potrebna gonilna moč 2—2½, HP. Naslov pove upravo Slov. Naroda. 3191

Šivalni stroj

se ceno proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3192

Mlad pošten trgovski

pomočnik

išče službe. Ponudbe pod „Trgovska služba/3171“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 3171

Pozor, kovači!

Dne 7. maja se vrši javna dražba za kovaško orodje in drugo železo ob 3. popoldne pri **Tonetu Kojkarju** v Podgori, Št. Vid pri Ljubljani. 3208

Nemeblovana soba

primerna za pisarno, se išče proti dobri najemnini. Ponudbe je poslati na uprav. Slov. Naroda pod „Skala/3179“. 3179

Naznanilo.

Cenj. svojim odjemalcem naznanjam da sedaj izvršujem svojo obrt v

Florijanski ulici 9.

Stular Fr., čevljar.

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 dinarje.

Dobiva se v „Narodni knjigarni“ in drugod.

Stenografinja.

Perfektno nemško stenografinjo, zmožno slovenščine ali hrvaščine, veščo hitremu strojepisju, **sprejmemo mlinsko podjetje.** Ponudbe z zahtevo plače in opisom dosedanjega službovanja pod „Perfektna 3162“ na upravo Sl. Nar. 3162

Sokolske potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi sukno za kroj priporoča tvrdka

A. & E. Skaberne Ljubljana Mestni trg 10

Klavir

dobro ohranjen se proda za 4000 Din. Na ogled od 6 — ½ 8 ure. Slomškova ul. 4/II. levo. 3069

Proda se dobro ohranjen in zelo fin

- klavir. -

Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3187

Ivan Magdič krojač

se priporoča za spomladansko sezono

Ljubljana, Gledališka ul. 7.

Absolvent

češke državne obrtne šole **išče mesta** tehničnega uradnika ali prvega delovodje v stroini tovarni. Govori srbohrvatsko, češko, nemško in madžarsko. Ponudbe pod „Tehnični uradnik 3107“ na upravo Sl. Naroda. 3107

Pozor!

Trgovska hiša v Mariboru

na najprometnejšem prostoru, obstoji iz dveh velikih modernih lokalov, skladišča, dveh kleti; dvorišča, 5 sob, 2 kuhinji, oba lokala in stanovanje kupcu takoj na razpolago. Cena 350 000 din. Ponudbe na oglasni zavod **I. Sušnik,** Maribor, Slovenska ulica 15. 3133

Prodajo se

za 2 okni eleg. popolnoma nova **zagrinjala** (bat.ststore) ter nekaj drugih novih stvari. Na ogled: **Breg 2, II., 2. vrata desno, od 12.—2. in od 5.—7. zvečer.** 3161

Proda se

resast **foxterrier.** Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3138

Zeiss-trieder

6× in dobra **violina se proda.** — Naslov pove uprava Sl. Naroda. 3154

Uradnika (prokurista)

popolnoma izvežbanega v zavarovalni stroki, sprejme ravnateljstvo **„Riunione Adriatica di Sicurta“** (Jadranska zavarovalna družba) v Ljubljani. 3172

Trgovski sotrudnik

19 let star, želi premeniti mesto v manufakturno ali event. mešano trgovino. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „V. T. 3148“ na upravo Sl. Naroda. 3148

Knjigovodja - pomočnik.

Vešč dvostavnega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika popolnoma, samec in ne nad 40 let. — Prosto meblovano stanovanje s kurjavo in svečavo. — Ponudbe z zahtevki ter prepisi spričeval je pošiljati na **upravitelistvo knežjih veleposestev v Konjicah.** 3155

Nadzornica

k 2 dečkoma (9 letnim) se išče za na Bled. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 3136

Otroški voziček

dobro ohranjen, se proda. Florijanska ul. št. 13, III. nadstr. 3168

Stavbišče na prodaj

3 km od Ljubljane, ob drž. železnici, površina 6291 m². Polzve se v Dravljah štev. 55. 3177

Perica

se priporoča za pranje po hišah. **Šiška, Šolska ul. 2.** 3178

Preklic.

Podpisana prekličem vse razžalitve, katere sem govorila proti g. **Karolu Kristanu,** kot neresnične, in ga zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Frida Kopitar.

Gospodična

išče stanovanje s hrano ali brez nje pri boljši rodbini. Ponudbe pod »Čednost 3144“ na upravo Slov. Nar. 3144

Službe

občinskega tajnika, hišnika, skladiščnika ali kaj enakega **išče** vpokojen orožniški podčastnik. Ponudbe pod „Vpokojen orožniški podčastnik 3180“ na upr. Slov. Naroda. 3180

Drva

hloji, jelovi in bukovi **se kupijo.** Ponudbe pod „Beograd“ na An. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3105

Korespondentinja

perfektna strojepiska, zmožna slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence, se išče. Prednost ima stenografinja. Ponudbe na poštni predal 18 v Ljubljani.

Proda se majhen psiček

izdresiran, po nizki ceni. Naslov: Sodna ul. 5, pritličje. 3173

Zamenja se stanovanje

3 sob za manjše stanovanje v bližini južnega kolodvora. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3170

Brivnica

dobro idoča, moderno urejena, v zdravilišču Rogaška Slatina, **se takoj proda.** — Vprašati: **Ivan Dovčec,** brivec, Rogaška Slatina. 3189

Odda se lepo meblovana

soba

z elektr. razsvetljavo, **takoj** solidnemu gospodu. Pismene ponudbe pod „Lepa soba/3189“ na uprav. Slov. Naroda.

Mesečno sobo

s hrano za takoj ali pa s 1. junijem **išče** gospodična, mlajša uradnica. Najraje s posebnim vhodom, event. tudi kot sostanovalka. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Uradnica išče sobo 3175“ na upravo Slov. Naroda. 3175

Pritlična hiša

v jako dobrem stanju, z gozdom, sadonosnikom ter vsemi gospodarskimi pritiklinami, se pod jako ugodnimi pogoji **proda.** Natančneje se poizve v anončni pisarni Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3183

Stenograf (stenografinja)

se takoj sprejme v odvetniško pisarno v Ljubljani. Želi se event. znanje nemške stenografije. Začetniki izključeni. Naslov pove uprava Slov. Nar. 3190

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, pisemski, ovitni inbarvani papir,

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Prodaje!

1. **Vodomerec** (Voltmannflügel). 2. **Theodolit.** 3. **Nivellierinstr.** 4. **Risalne** in **pisalne mize,** pisarn. omare. 5. **Remington** p. st. 6. **Centrifugalne črpalke.** 7. **Hochdruckturbinpumpe.** 8. **Žaga** za rezanje hlodov (Kopfsäge). 9. **Turbina** 5/8 HP. 10. **Poljska kovačnica.** 11. **Železna okna.** 12. **Pilotirka.** 13. **Dvigalo** (Flaschenzug). 14. **Plateauvozovi** za ozkot. žel. 15. **Nakovalo** (Ambos). 16. Sod **„Watproof“** 17. Več lesenih **vrat.** 18. **Opeka** zidna. 19. **Apno** vgašeno etc. VSE TAKOJ V LJUBLJANI! Vprašanja pod „KALANDERO“ na An. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Prodaje!

Bled na jezeru - Slovenija.

Solnčno zdravilišče Rikli.

(Zračne in solnčne kopeli, elektroterapija, dietetične kure.) — Šefzdravnika: **Dr. J. de Gleria** in **Dr. Zv. Janežič.**

Prospekti pri upraviteljstvu.

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor vsakovrstne druge tiskovine

izvršuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

✝

J. D. S. politično in gospodarsko društvo za kolizejski okraj naznanja tužno vest, da je preminul njega podpredsednik in najzvestejši član od početka društva, gospod

Jože Dežman

preglednik drž. žel., obč. svetovalec i. t. d.

Blagega očeta in soproga, odličnega političnega delavca J. D. S. spremimo k večnemu počitku v soboto, 6. maja t. l. ob 4. popoldne iz dež. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Trajen Ti spomin!

Odbor.

Mestni pogrebni zavod.

✝

V nedopovedljivi žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je 4. maja 1922 po noči prerano odšel od nas po kruti bolezni, previden s tolažili sv. vere, naš prisrčno ljubljeni, predobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Josip Dežman

preglednik drž. žel. in občinski svetnik.

V soboto, dne 6. maja 1922 ob 4. popoldne ga spremimo iz deželne bolnišnice k zadnjemu počitku na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. maja 1922.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse obile izraze iskrenega sočutja in sožalja ob prebridki izgubi našega srčnoljubljenega in nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Aleksander Götzl

s tem potom najprisrčneje zahvaljujemo.

Posebej se zahvalujemo g. primariju dr. Jenku za zdravniško pomoč, prečastiti duhovščini, pevcem za ganljivo petje, darovalcem krasnega cvetja, odposlanstvu trgovske akademije in vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so tako mnogoštevilno spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, 5. maja 1922.

Žalujoči ostali.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.